

# Svenska Canada = Tidningen

The Swedish Canada News

ARG. (Year) 22

Lösnings 5 Cents.

WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 26 AUGUSTI 1914.

No. 34

## På blyxtturnee.

Några intryck från en resa genom Prärieprovinserna.

Förleden gång skildes vi i Prince Albert, Sask., som vi besökte torsdagen d. 13 aug. Först besökte vi Prince Albert Lumber Co., ett stort sågverk, där 75 proc. af arbetarna äro skandinaviska. Jag talade vid några af de svenska arbetarna, af hvilka en berättade, att han hade hemstodad cirka femtio mil norrut. Det var endast tyckande han arbetade vid sågverket. För svenskar, som ta sig upp hemstodad i denna trakt, finnes god tillfälle till arbete och god fortjänst.

Den obligatoriska automobilturneen på dagen blef mer än vanligt angenäm, i det trakten kring Prince Albert är synnerligen vackert, kuperat och skogsväxten som den är. Miniatyrsjör gjutade här och var från sidofästade stoda tågt och gods. Här hade torken icke gjort stor skada, och alla prisade de goda skördensikt. Tema. Trakten kring Prince Albert var lampa sig bäst för "mixed farming", och de flesta farmarna där hafva insett detta och hålla sig på kreatur. Jag hade nöjet besöka en större sådan farm, där man höll hundratals djur, och hvilken samhället såg blomstrande ut. Det bälte vi nu kommit till, och som hvilket vi i stades några dagar, torde vara det mest lönsamma för kreatursafvel. Det var visst i Edmonton, Alta., i samhället framstående person sade, att det var önskvärdt, att farmarna glömde bort ljuvet och i stället uppförde mera kreatur. "Landet här är för godt för hvetet", tillade han.

På kvällen fingo vi sköta oss själva, och det var nog ingen missnöjd öfver. De flesta besökte den friluftsfäst, som staden gör för de soldater, hvilka följande morgon afresta på samma väg som vi. Vid denna fast träffade jag Mr. P. A. Anderson, hvilken förr i tiden varit bosatt i Winnipeg. Mr. Anderson, som är byråds-kontraktör till riket, har ha haft framgång i Prince Albert.

På morgonen fredagen d. 14 dennes utlöste vi åter på tåget med Battleford, Sask., som närmaste mål. Under denna resa stego tre ömer till Mr. W. J. White, inspektör af U. S. Agencies, hvilken varit vår farledare, på tåget. En af dem lämnade oss icke förrän i Regina.

Här kan vara på sin plats att framhålla det arbete Mr. White nedlade på denna expedition. Han var jämte Mr. C. Rasmussen initiativtagare till denna färd och uttröttligt sparde han ingen möda för att göra denna resa så angenäm och lärorik som möjligt. Till sitt väsen är Mr. White synnerligen behaglig, och han vann säkerligen allas hjärtan.

Vid middagstiden voro vi i Battleford. Här blefvo vi fullt upptagna, i det både South Battleford och North Battleford ville göra något för oss. Mellan dessa båda städer, som ligga på hvar sin sida om Saskatchewan river, råder en viss rivalitet, i det South Battleford, som har 7,000 invånare, medan South Battleford stannat i västen och endast har 1,000 invånare. Många, som spekulera i toner där, få nog svårt nog att erinra oss det pris, de gifvit för dem. Här som på de flesta ställen i västen har en osund spekulering i tomter rått rum. Som väl är, synes nu denna vara på upphällningen och tomterna, så sjunka till något så när normalt pris. Många äro nog de enskilda, som komma att förlora på detta, men landet i sin helhet kommer att draga fördel däraf.

South Battleford tog först hand om oss, och blefvo vi skjutsade i automobil till en sjö skottiga mil ut. Landet här liknar i det stora hela trakten kring Prince Albert, om den också är så vacker. Det är kreatursafvel, som äfven här är det mest gifvande.

Sedan vi intagit en kall lunch och tagit ett uppräckande bad, återvände vi till North Battleford, som afvände på en automobiltrip till Jackfish Lake, 23 mil från staden. Denna sjö är förtjusande vacker och här har man förlagdt en massa sommarvillor. Ett mera idylliskt läge kan knappast tänkas.

Mr. P. L. Johnson, som varit bosatt i Canada i tio år, var min chaufför. Han gaf mig en hel del upplysningar om landet. Skörden var utmärkt, hvilket man väl kunde se af de vacker fälten. I trots det Battleford ligger ganska långt norrut, äro vintrarna där icke så synnerligen kalla. På följande dag eller lördagen d. 15 aug. befunno vi oss i Edmonton, den norra Albertas metropol, där 78,000 människor drivas. I Edmonton lära finnas 3,000 skandinaver, mest svenskar. Föreningslivet blomstrar här bland svenskarna. Föreningarna "Wiking", som är den främsta, är vara ganska starkt. Man har nu äfven tänkt på att bilda en loge af Vasa Orden i Edmonton.

## UR SENASTE SVERIGE-POST.

En djärflygbragd. — Spetsbergs-konferensen. — Ett uppskandade kärleksdrama.

Löjtnant Gran (den bekante syd-polsfararen, deltagaren i kapten Scotts expedition), som d. 29 juli startade från Crudenbay i England för att flyga till Norge, landade vid 6-tiden på aftonen vid gården Reve på Jäderen i sydliga Norge. Hans afsikt hade varit att flyga till Stavanger, men bensinförrådet visade sig otillräckligt. Löjtnant Grans start ägde rum vid 1-tiden på dagen. Från Jäderen begraf han sig i automobil till Stavanger, där han mötogs med stormande ovationer af stora folkmassor. En korrespondent till "Verdens Gang" lyckades därvid få ett samtal med löjtnant Gran. En stark jocke rådde under början af färden öfver Nordsjön, hvarför flygaren var tvungen att stiga till en betydligt höjd. Han led därvid betydligt af kyl. Under hela färden förtärde han endast kaffe, som han genom en gummslang sög ur en i fickan förvarad flaska. "Turen var härlig", utbrände han till sist, "men jag gör ej gärna om den. Den stora kostnaden är i lifvet är att vänta; jag har väntat länge, men jag valde det rätta ögonblicket."

Spetsbergskonferensen i Kristiania har icke kunnat avsluta sitt arbete under innevarande sommar, utan har därför beslutat att återupptaga förhandlingarna den 1 februari nästa år.

Ett uppskandade kärleksdrama utspelas härnäst afnomen i Örebro. En man och en kvinna återfåddes medvetlösas i tandläkarens Wilhelms vårdstuga i staden, hvar skuten i tinningen, hon med två skottår i vänstra sidan. De två skadade, som befunnos vara kamerarerna Gustaf Stéen och fröken Signe Matilda Svedelius, fördes fortast till lasarettet, där fröken Svedelius senare afled. Det har befunnits att kvinnan varit den som författat gärningen och att anledningen varit olycklig kärlek.

Armeförvaltningen har vänt sig till bokförslagsaren direktör Åkerlund i Göteborg, med begäran att få öfvertaga denna aeroplan. Direktör Åkerlund har svarat med att omedelbart ställa flygmakinen till arméns disposition, mot den ersättning som förvaltningen själf anser skäligt. Samtidigt har flygaren Germundsson blivit inkallad som arméflygare.

Stockholms bageriöfverstyrelse har ingifvit en skrivelse till civildepartementet, hvarj anhölls att de måtte förse viss lamplykt till framtida bestämma maximsäljningspris på mjöl, så att allmänheten under nuvarande uppjagade affärskonjunkturen måtte kunna tillhandabehålla brod till rimliga priser. Denna anhöllas kvartalsbeslutet med att de stockholmska kvartalsbeslutet gjort en högst omotiverad höjning af prisen på en låser befintligt mjöl; hvetenmjöl från cirka 25 till 34 kr. och rågmjöl från ca 7 till 25 kr. per 100 kg.

Målet mot den för aktiestölden i Norrlandsbanken häktade bankjaktsteman H. Lindgren är nu utaf rätts inför rättsinstans i Stockholm. Målet öfverlämnades härom dagen från båda sidor och rätten meddelade utslag om åtta dagar. Bankombudet yrkade åläggande för Lindgren att ersätta banken lidna förluster och åklagaren yrkade ansvar för stöllen, hvilka yrkanden icke af L. bestredes. Lindgrens rättsgästfrände framhöll dock, att brottet besträfs under förmildrande omständigheter, enär tillgreppet skett under trycket af hans önskan för fru Carlsson, som han fruktade att mista. Under rättsaktningen har framgått, att fru C. hela tiden varit underknämg om Lindgrens manipulationer.

Utställning pågick som bäst i staden, och besökte vi naturligen denna. Den föreföll vara ganska storslagen. Kreaturen voro väl representerade med ståtliga exemplar. Här som öfver allt i västra Canada tycktes man vara ganska oberörd af kriget. En del arbetslösa gå naturligen i själva staden, medan i Ryssland i allmänhet och de skandinaviska i synnerhet stå sig. Nästan dagligen sägo vi soldater gå ut i kriget och järnvägsarbetarna voro öfver allt bevakade, men f. o. visste man knappast om att ett hemskt världskrig brinner i Europa.

På utställningen sammanträdde jag med Mr. Olof Sandberg, hvilket är immigrations officer. Mr. Sandberg var vänlig nog att blifva min cicerone för dagen.

Den obligatoriska banketten gafs af King Edward hotell. Talen voro som vanligt många och långa.

På eftermiddagen företogs vi en automobilfärd ända ut till Fort Saskatchewan. På vår resa genom staden fingo vi tillfälle att se det nya, arkitektoniskt synnerligen vackra hotell, som Grand-Trunk håller på att byggas. Utsikten därifrån är imponerande. Under en ligger staden och den bredvid floden. Höga skogklädda stränder (Forts. å sid. 8.)

## Världskriget sträcker sig till Asien.

### Japan har nu förklarat Tyskland krig, hvilket steg Förenta Staterna anser innebära en fara för Amerika.

## Det neutrala Belgien härjas.

### Ett stort slag, antagligen det största i världshistorien, pågår för närvarande.

### Af meddelanden från Sverige framgår, att man där rustat sig, och att de politiska partien enat sig kring ett starkt försvar.

Senaste veckas händelser på krigsteatern i Europa uppvisa samma genomgående fenomen, som krigskronikan hittills alltjämt framhållit. Tyskarna avancera under ständiga motgångar och de allierade retirera trots ständiga segrar. Omkring d. 13 dennes förespåkade de stora tidningarnas strategiska faktnar, att ett för världsskampen i högsta måtto betydelsefullt slag skulle ständas, innan veckan gått till ända. Nu ser det faktiskt ut som om något afgorande skulle timma inom de närmaste dagarna. Tyskarna hafva i sitt våld alla forten i Liege och hafva intagit Brussel. Situationen synes de allierade väldig.

Den kungliga familjen har flyttat sitt säte till Antwerpen. Kejsar Wilhelm själf och hans tre söner befinna sig på krigsskådeplatsen: kronprinsen, som uppförts vara svårt sårad, rapporteras nu månlägligt. Skota sitt kommando? ännu så länge utan att ha gjort bekantskap med fiendtliga kulor. Alla de uppgifter om tyskarnas enorma förluster i diola och sårade, som telegrafens meddelat, synes ansenligt öfverdrifna, om en halt officiell bulletin i Kölnische Zeitung håller streck. Enligt denna bulletin, som upptar namnen på alla till den 18 aug. fallna och sårade tyska krigare, har den i fält ständes riksarmén i diola förlorat 1,500 man och i sårade 7,000.

Den tyska flottan är förlagd till farvattnen kring Kiel och Helgoland, utom den del som beordrats att blockera ryska hamnar i Östersjön och Finska viken. Denna marinsens betydande hällning förklarar, att en engelsk hjälpkår om 120,000 man, sammanträn från olika delar af Storbritannien, kunnat landstiga i Belgien, men om den lyckas förena sig med bondstyrkorna är osäkert, då de tyska operationerna gå ut på att afskär alla förbindelser mellan engelsmännen och deras allierade. I norra delen af den belgiska provinsen Limburg har franska och tyska förposttrupper sammanstöt. Manspiller uppgives vara stor, segrer tillskrifves af en del telegram fransmännen, af andra tyskarna. Lika otillförlitliga deprecher berättar att fransmännen framtränga i Elsass, tillbakastående allt motstånd som moter dem på segrer. Också här, i Vogeserpassen, emotes en till sina följder: viktiga kraftigt mellan de fiendliga trupperna. Huru eländiga stå, är omöjligt att på grund af förliggande stridiga data bedöma.

Från den östra krigsskådeplatsen inlöpa nyheterna sparsamt och äro naturligtvis också de mer än svåröfvande. Serberna vinna dagligen minst en seger, men den panslavistiska koleriten är omskämdig. Hvar en österrikiska armékörerna hålla till och hvad de utträtta, är dagens största fräktetcken. Man gissar på en invasion i Ryssland i riktning mot tysk armé. Tyskarmiljen har slagit upp sitt residens i det heliga Rysslands "heliga hjerta" och okuperar numera bojarstansens uträddiga "hystoriska borg, Kremli. Hela Moskva har gått i ett rus af patriotisk störmående, som tagit sig uttryck i stormande hyllningar för "lille far". Nuden har ingen lag, heter det; härmed äro våra huru som helst, men faktum är — om uppreppade telegram icke fara fram med osanning — att Rysslands kejsare äntligen, lofvat Polen autonomi med återupprättade egna institutioner, eget språk, eget skolväsende m. m., ifall polakerna skulle hålla sig lojala under nuvarande kris. Af ryssarna utsända emissarier ha till Preussens och österrikes polacker varit budskapet att tsaren, efter det han bundit segern vid sina vapen, kommer att återupätta det gamla Polen i hela dess omfattning. Den polska kolonien i Paris förmådes ha hälsat den stora nyheten med jubel och med förtrostan till tsarordet, på denna sidan Atlanten skaka polakerna på hufvudet, se betänksamma ut och synas frukta tsaren, afvända på han bjuder förför. Den som leverfar se, i Kresty ha suttit och sitta många finska tviffare.

## Arkebuserad?

Ett Stockholmstelegram återger ett rykte, att tyske vicekonsuln Wilhelm Gideke i Åbo och hans tre bröder ha blifvit dömda till döden och afsträffade i St. Petersburg, emedan de skulle ha försökt att anskaffa tio finska löstar för tyska krigsfartyg.

## Lugnt i Finland.

Ett telegram af d. 19 aug. från Helsingfors till Finland Steamship Co. Agency, 15 State street, New York, meddelar den huggessamma öfverdriftelsen att i Finland är väntadt lugnt samt att de i utlandet spridda alarmryktena sakna grund. Affärerna hemma gå öfver hufvudet lugnt samt att de i utlandet spridda alarmryktena sakna grund. Tyskarna hafva i sitt våld alla forten i Liege och hafva intagit Brussel. Situationen synes de allierade väldig.

## Japan förklarar krig.

Den 13 ds underrättades statsdepartementet i Washington, att Japan äro Storbritanniens bondförsvand, på dess uppmaning mobiliserat sin flotta och samlat en här af 45,000 man för att anfalla tyska fästningarna i Kiao-Chau, Kina. Två dagar senare sände Japan ett ultimatum till Tyskland att före den 23 dennes dra sina krigsfartyg och sina trupper, 3,000 man från Kiao-Chau. I Washingtons diplomatiska kretsar väckte detta ultimatum stort uppmärksamhet, och det befordrades, att Japans inblandning i världskriget kunde föranleda, att Tyskland förlorade alla sina öbesittningar i Stilla hafvet och Japan därigenom blifve en farlig makt för Förenta Staterna, emedan det kom omkring 3,000 mil närmare Amerika än förr.

I såväl tyska förklarade Japan officiellt krig mot Tyskland, då det icke erhållit något svar på sitt ultimatum till detta land.

## Där striden rasar.

Paris d. 24 aug. — Den verkliga stridslinjen har denna morgon förenat af bokstafven Z, hvars öfre lyng börjar vid Andenare och går öster till Brussel. Midtlinjen går från denna stad sydväst till Mons och den nedre linjen från Mons till Namur. De häftigaste striderna utspelas i vinkel halvöfver mellan Brussel sydväst till Mons och Charleroi. Tyskarna söka genom sina truppermassor bryta sig igenom. Fransmännen lita på artilleri och kulspjutor.

Man kan göra sig en föreställning om stridens häftighet af det faktum, att lakarna begära tjufvurytt bynd, till temporära sjukhus. Medgifvandet, att tyskarna intagit Lunevill, talar för att den franska armén i Elsass icke varit i stånd att hålla stånd vid tyskarna. Man tror med säkerhet, att tyskarna taga mot Jap mellan Toul och Espinal.

## Ryssarna öfversvamma Preussen.

St. Petersburg d. 24 aug. — Med en front, som sträcker sig 115 mil från Tilsit till Ortschaft, tagar ryska armén genom östra Preussen, i trots af tyskarnes förtrofvade motstånd.

## De allierades plan.

Paris d. 24 aug. — Krigsminister Messimy uttalade i dag den kampanjplan, som antogs af Frankrike och England mot Tyskland. Den går ut på försvaret, icke på anfallet. Meningen är att hålla tyskarnas frammarsch mot Frankrike tillbaka, tills ryssarna hinna genomgå östra Tyskland och intaga Berlin.

## Spanien neutralt.

Madrid d. 24 aug. — Ett officiellt meddelande utafslades i dag från utrikesministeriet, att Spanien kommer att hålla sig neutralt.

## Väl taladt.

Canadas premiärminister har utafslädd ett meddelande, hvarj handlar varnas för att uppsätta prisen på födoämnen. En undersökning kommer att anställas och de, som i detta afseende synda, komma att få lida sitt straff.

## Namur har fallit.

London d. 24 aug. — Krigsdepartementets officiella pressbyrå meddelade i kväll, att Namur fallit. Kriget som kostat för ryssarna. De marscherande ryssarna hafva i spetsen framför sig grekisk-katolska präster, med långt skägg och iförda långa kappa som bärande krusifik. Musikörerna spela omväxlande ortodoxa hymner och barbariska melodier.

## Kostnaden.

För kriget, d. v. s. den direkta, beräknas till \$50,000,000 per dag. Rysk framgång vid Gumbinnen. I midten af förra veckan intogs ryska trupper Gumbinnen i Ostpreussen, 20 mil från gränsen. Därvid to

## NY PRESIDENT I MEXICO.

Carranza höll sitt intåg i hufvudstaden i tisdags f. v. under storsamade ovationer.

## Påfven död.

Påfven Pius X afled i torsdags i Vatikanpalatset sjuttioårig gammal.

## Elftva år som påfve.

KRIGET BIDROG ATT PASKYNDAD PÅFVENS DÖD.

Tidigt i torsdags mörse afled påfven Pius X. i Vatikanpalatset i Rom. Dödsorsaken var brostkräft. Sjutton dom hade mer eller mindre bevärat den äldre prästen i årat, men synes ha antagit en akut karaktär ungefär samtidigt med början af kriget, hvars utbrott och fortsättande såges hafva illa uppskattat påfven. Hans lefnadsbarn kan tecknas i kortet sålunda: Giuseppe Melchiorre Sarto var född 2 juni 1855 vid Riese i Venetien i ringa omständigheter. Vid 11 års ålder inskrefs han vid seminarie i Castelfranco. I juli 1893 blef han kreerad till kardinal. Vid Leo XIII:s död 1903 kom Sarto, då ny påfve skulle väljas, på förslag bland åtskilliga andra, bland hvilka främst märktes Leo Stattssekreteraren kardinal Rampolla. Som dennes emolter till sitt personligt var den kraftfullaste, vägrade konflikt ej valja honom, utan upplöjde den mera moderata Sarto till påfvevärdigheten den 4 aug. 1903. Han har sålunda varit påfve i 11 år. Det härskaste slaget för hans regim var då franska riksforsamlingen d. 7 dec. 1905 beslut att kyrkan i Frankrike skulle skiljas från staten. Han benämndes "fredsmannen" för sin motvilja mot politiska strider. I sin eneyklicka af 8 sept. 1907 utdömde han den moderatiserande rörelsen bland katolikerna och uttalade sig för järnård disciplin inom romerska kyrkan.

## PANAMAKANALEN ÖPPNAS.

Ångaren Ancon gör färden från Atlanten till Stilla hafvet på nio timmar.

Under stora högtidligheter öppnades Panamakanalen för världstrafik den 15 dennes. Vid 7-tiden på morgonen utlöpte den Förenta Staternas krigsdepartement tillhöriga ångaren Ancon från dokan i Christobol och gick genom slussarna till Gatun Lake och fortsatte så färden till Balboa på västkusten, dit den anlände kl. 4 på eftermiddagen efter en 9 timmars resa. Den flaggsmyckade ångaren, som har en 10,000 tons dräktighet, var ensam herre på kanalen den dagen, all annan skeppsfart var nämligen förbjuden. Ombord befunno sig kanalsens byggnare, guvernör öfver öfver kanalens, öfverste George W. Goethals, president Belisario Pallas af republik Panama jämte kabinetten och en massa andra notabla gäster. Ångaren förlor af lötsen John Constantine. Enligt fastställt lag får ingen ångare gå med hastigare fart än 15 knop genom Gatunslussen, och farten måste reduceras till 6 knop vid färden genom slussarna. Ångare och fartyg som ej ligga i ljupare än 30 fot kunna gå därigenom.

## Tyskarna förlora.

London den 25 aug. — Ett telegram från Amsterdam meddelar, att tyskarna blifvit slagna af engelsmännen och fransmännen nära Charleroi och Courtrai, som ligger endast åtta mil från franska gränsen, nudd emot Lille.

## Ingen kvinnoröst.

Stockholm, Sverige, den 24 aug. — Motionen om kvinnoröst rätt afslogs i förlagen i riksdagen. Denna motion har understödd af de liberala och socialistiska partien. Vid omröstningen erhölet motionen majoritet i Andra kammaren men nedstötades i Första kammaren.

## Vilja ha egen flagga.

Köpenhamn den 24 aug. — Isländska patrioter hafva uppstållt förslag till en flagga, som de vilja hissa icke blott öfver Island utan på alla fartyg, som registrera i landet. Den nya flaggan består af ett blått fält med hvita kors, som sträcker sig till de fyra kanterna, och ett rött kors af halva storleken inom det hvita. Isländarna måste emellertid hafva Danmarks samtycke till denna flagga, som den skall erkännas af andra makter. Och det kanske kommer att möta svårigheter, ty många i Danmark frukta det isländska oafhängiga partiet.

## Postutväxlingen med utlandet.

Till de länder, hvilka postutväxlingen med Sverige under vanliga förhållanden förmådes af tyska postverket har post afsändas den 2 aug. öfver Köpenhamn för vidare befördran till England via linjen Esbjerg-Harwich.

## Intet tykt besittande af Åland.

"Dagens Nyheter" för tisdagen den 4 aug. säger: Rytet om Ålands besittande af tyskarna höll afven på måndagen i sig. Dagen gick emellertid utan att någon som helst bekräftelse ingick på kvällen, då till Stockholm anlände en ångare, som på måndagen passerat Åland och där funnit allt som vanligt, blef det klart att rytet var (Forts. å sid. 5.)

## Postutväxlingen med utlandet.

Till de länder, hvilka postutväxlingen med Sverige under vanliga förhållanden förmådes af tyska postverket har post afsändas den 2 aug. öfver Köpenhamn för vidare befördran till England via linjen Esbjerg-Harwich.

## Intet tykt besittande af Åland.

"Dagens Nyheter" för tisdagen den 4 aug. säger: Rytet om Ålands besittande af tyskarna höll afven på måndagen i sig. Dagen gick emellertid utan att någon som helst bekräftelse ingick på kvällen, då till Stockholm anlände en ångare, som på måndagen passerat Åland och där funnit allt som vanligt, blef det klart att rytet var (Forts. å sid. 5.)

## Postutväxlingen med utlandet.

Till de länder, hvilka postutväxlingen med Sverige under vanliga förhållanden förmådes af tyska postverket har post afsändas den 2 aug. öfver Köpenhamn för vidare befördran till England via linjen Esbjerg-Harwich.

## Intet tykt besittande af Åland.

"Dagens Nyheter" för tisdagen den 4 aug. säger: Rytet om Ålands besittande af tyskarna höll afven på måndagen i sig. Dagen gick emellertid utan att någon som helst bekräftelse ingick på kvällen, då till Stockholm anlände en ångare, som på måndagen passerat Åland och där funnit allt som vanligt, blef det klart att rytet var (Forts. å sid. 5.)

## Postutväxlingen med utlandet.

Till de länder, hvilka postutväxlingen med Sverige under vanliga förhållanden förmådes af tyska postverket har post afsändas den 2 aug. öfver Köpenhamn för vidare befördran till England via linjen Esbjerg-Harwich.

## Intet tykt besittande af Åland.

"Dagens Nyheter" för tisdagen den 4 aug. säger: Rytet om Ålands besittande af tyskarna höll afven på måndagen i sig. Dagen gick emellertid utan att någon som helst bekräftelse ingick på kvällen, då till Stockholm anlände en ångare, som på måndagen passerat Åland och där funnit allt som vanligt, blef det klart att rytet var (Forts. å sid. 5.)

## NY PRESIDENT I MEXICO.

Carranza höll sitt intåg i hufvudstaden i tisdags f. v. under storsamade ovationer.

## Påfven död.

Påfven Pius X afled i torsdags i Vatikanpalatset sjuttioårig gammal.

## Elftva år som påfve.

KRIGET BIDROG ATT PASKYNDAD PÅFVENS DÖD.

Tidigt i torsdags mörse afled påfven Pius X. i Vatikanpalatset i Rom. Dödsorsaken var brostkräft. Sjutton dom hade mer eller mindre bevärat den äldre prästen i årat, men synes ha antagit en akut karaktär ungefär samtidigt med början af kriget, hvars utbrott och fortsättande såges hafva illa uppskattat påfven. Hans lefnadsbarn kan tecknas i kortet sålunda: Giuseppe Melchiorre Sarto var född 2 juni 1855 vid Riese i Venetien i ringa omständigheter. Vid 11 års ålder inskrefs han vid seminarie i Castelfranco. I juli 1893 blef han kreerad till kardinal. Vid Leo XIII:s död 1903 kom Sarto, då ny påfve skulle väljas, på förslag bland åtskilliga andra, bland hvilka främst märktes Leo Stattssekreteraren kardinal Rampolla. Som dennes emolter till sitt personligt var den kraftfullaste, vägrade konflikt ej valja honom, utan upplöjde den mera moderata Sarto till påfvevärdigheten den 4 aug. 1903. Han har sålunda varit påfve i 11 år. Det härskaste slaget för hans regim var då franska riksforsamlingen d. 7 dec. 1905 beslut att kyrkan i Frankrike skulle skiljas från staten. Han benämndes "fredsmannen" för sin motvilja mot politiska strider. I sin eneyklicka af 8 sept. 1907 utdömde han den moderatiserande rörelsen bland katolikerna och uttalade sig för järnård disciplin inom romerska kyrkan.

## PANAMAKANALEN ÖPPNAS.

Ångaren Ancon gör färden från Atlanten till Stilla hafvet på nio timmar.

Under stora högtidligheter öppnades Panamakanalen för världstrafik den 15 dennes. Vid 7-tiden på morgonen utlöpte den Förenta Staternas krigsdepartement tillhöriga ångaren Ancon från dokan i Christobol och gick genom slussarna till Gatun Lake och fortsatte så färden till Balboa på västkusten, dit den anlände kl. 4 på eftermiddagen efter en 9 timmars resa. Den flaggsmyckade ångaren, som har en 10,000 tons dräktighet, var ensam herre på kanalen den dagen, all annan skeppsfart var nämligen förbjuden. Ombord befunno sig kanalsens byggnare, guvernör öfver öfver kanalens, öfverste George W. Goethals, president Belisario Pallas af republik Panama jämte kabinetten och en massa andra notabla gäster. Ångaren förlor af lötsen John Constantine. Enligt fastställt lag får ingen ångare gå med hastigare fart än 15 knop genom Gatunslussen, och farten måste reduceras till 6 knop vid färden genom slussarna. Ångare och fartyg som ej ligga i ljupare än 30 fot kunna gå därigenom.

## Tyskarna förlora.

London den 25 aug. — Ett telegram från Amsterdam meddelar, att tyskarna blifvit slagna af engelsmännen och fransmännen nära Charleroi och Courtrai, som ligger endast åtta mil från franska gränsen, nudd emot Lille.

## Ingen kvinnoröst.

Stockholm, Sverige, den 24 aug. — Motionen om kvinnoröst rätt afslogs i förlagen i riksdagen. Denna motion har understödd af de liberala och socialistiska partien. Vid omröstningen erhölet motionen majoritet i Andra kammaren men nedstötades i Första kammaren.

## Vilja ha egen flagga.

Köpenhamn den 24 aug. — Isländska patrioter hafva uppstållt förslag till en flagga, som de vilja hissa icke blott öfver Island utan på alla fartyg, som registrera i landet. Den nya flaggan består af ett blått fält med hvita kors, som sträcker sig till de fyra kanterna, och ett rött kors af halva storleken inom det hvita. Isländarna måste emellertid hafva Danmarks samtycke till denna flagga, som den skall erkännas af andra makter. Och det kanske kommer att möta svårigheter, ty många i Danmark frukta det isländska oafhängiga partiet.

## Postutväxlingen med utlandet.

Till de länder, hvilka postutväxlingen med Sverige under vanliga förhållanden förmådes af tyska postverket har post afsändas den 2 aug. öfver Köpenhamn för vidare befördran till England via linjen Esbjerg-Harwich.

## Intet tykt besittande af Åland.

"Dagens Nyheter" för tisdagen den 4